

С.І. Сисоєва

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ГОТЕЛЬНИХ БУДІВЕЛЬ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто особливості проектування готелів з урахуванням вимог пожежної безпеки відповідно до нормативної бази України. Проаналізовано основні проблеми, типові порушення та сучасні інженерні рішення. Запропоновано рекомендації щодо підвищення рівня безпеки на етапах проектування та експлуатації готельних комплексів.

Ключові слова: пожежна безпека, готельні будівлі, проектування, евакуація, протипожежні системи, нормативна база України, пожежогасіння, безпека життєдіяльності

Постановка проблеми в загальному вигляді

Сучасний розвиток туристичної індустрії в Україні зумовлює активне будівництво та реконструкцію готельних комплексів різного типу і класу. У зв'язку з цим усе більшої значущості набуває питання забезпечення пожежної безпеки в будівлях готелів, яке безпосередньо пов'язане з охороною життя та здоров'я людей, збереженням матеріальних цінностей і репутації закладу. Готельні будівлі відносяться до об'єктів підвищеного ризику через високу щільність перебування людей, можливе одночасне розміщення великої кількості відвідувачів, використання електрообладнання, а також наявність складних інженерних систем. У разі виникнення пожежі ситуація ускладнюється панікою, дезорієнтацією людей, швидким поширенням вогню та диму.

Попри існування нормативно-правової бази у сфері пожежної безпеки (зокрема, ДБН В.1.1-7:2016, ДБН В.2.5-56:2014, відповідних наказів ДСНС та МВС України), вітчизняна практика демонструє численні приклади недотримання встановлених норм і вимог. Серед поширених проблем – помилки на етапі проектування евакуаційних шляхів, недостатній рівень автоматизації систем раннього виявлення пожеж, недосконале технічне оснащення внутрішнього водопроводу, відсутність системи димовидалення або її неналежне функціонування. Крім того, персонал готелів часто не має необхідного рівня підготовки до дій у разі надзвичайної ситуації, а гості не орієнтуються у шляхах евакуації.

Також особливе занепокоєння викликають багатоповерхові готелі, які потребують специфічного підходу до планування і забезпечення пожежної

безпеки. У таких будівлях евакуація є складнішою, а доступ рятувальників на верхні поверхи обмежений у часі та ресурсах. Проектувальники мають враховувати не лише конструктивні рішення, а й організаційні, інформаційні, технічні та поведінкові аспекти безпеки. Поряд із цим, розвиток технологій і поширення «розумних» систем управління відкривають нові можливості для підвищення рівня пожежної безпеки, але вимагають перегляду існуючих проєктних стандартів і навчальних підходів.

Таким чином, постає нагальна потреба у системному аналізі сучасного стану пожежної безпеки в готельних будівлях України, вивченні найпоширеніших помилок у проектуванні та експлуатації таких об'єктів, а також у розробці ефективних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення нормативно-правової бази та практик архітектурного проектування. Це дозволить не лише зменшити ризики виникнення пожеж у готельних комплексах, а й забезпечити своєчасне реагування, ефективну евакуацію та мінімізацію людських і матеріальних втрат у разі виникнення надзвичайної ситуації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Забезпечення пожежної безпеки в закладах готельного господарства є одним із пріоритетних завдань на етапі проектування та експлуатації будівель. Пожежі у готелях становлять особливу загрозу через велику кількість тимчасових мешканців, відсутність у них навичок орієнтації у приміщенні, а також складність евакуації у багатоповерхових будівлях. Це обумовлює необхідність комплексного підходу до формування

протипожежних рішень ще на етапі архітектурного проектування.

У науковій та професійній літературі [1; 2; 3] акцент робиться на важливості застосування сучасних будівельних матеріалів з високими вогнестійкими властивостями, належного зонування приміщень, створення ефективних систем оповіщення, автоматичного пожежогасіння та димовидалення. Згідно з дослідженнями, важливу роль відіграє також правильне розташування евакуаційних виходів та організація незадимлюваних сходових клітин [4].

Вітчизняні нормативні документи, такі як ДБН В.1.1-7:2016, ДБН В.2.2-20:2008, ДБН В.2.5-56:2014 та інші, встановлюють обов'язкові вимоги до пожежної безпеки для об'єктів тимчасового проживання. Вони охоплюють питання конструктивної вогнестійкості будівель, евакуаційних шляхів, протипожежного водогону, систем протидії диму тощо [5]. Крім того, українське законодавство у сфері цивільного захисту передбачає обов'язкове навчання персоналу з питань пожежної безпеки (наказ МВС №1417 від 30.12.2014) [6].

Окремі автори [7; 8] підкреслюють, що недостатнє дотримання вимог пожежної безпеки на практиці найчастіше пов'язане з ігноруванням проектних норм, використанням застарілого обладнання та відсутністю системного підходу до навчання персоналу. Зарубіжний досвід (наприклад, дослідження NFPA, США) демонструє ефективність інтегрованих систем управління пожежною безпекою, що поєднують датчики виявлення, автоматичне пожежогасіння та цифровий контроль доступу до евакуаційних зон [9].

Таким чином, аналіз наукових джерел і нормативної бази свідчить про високу актуальність питання пожежної безпеки при проектуванні готелів. Подальші дослідження мають зосередитись на адаптації кращих європейських та міжнародних практик до умов українського законодавства, а також на впровадженні сучасних інженерних рішень у нове будівництво й реконструкцію готельних комплексів.

Мета статті

Мета цього дослідження полягає у виявленні специфіки проектування готелів з урахуванням вимог пожежної безпеки. Процес проектування таких об'єктів є складним і багатоетапним завданням, при виконанні якого необхідно враховувати цілу низку факторів — архітектурних, економічних та експлуатаційних. Особливого значення при цьому надається питанням забезпечення пожежної безпеки, оскільки пожежі можуть спричинити не лише значні матеріальні збитки, а й загрожувати життю та здоров'ю людей. Методологічною основою дослідження є аналіз наукових джерел та чинних

нормативно-правових актів, що регулюють будівельне проектування в Україні.

Виклад основного матеріалу

Готельні підприємства як об'єкти тимчасового розміщення населення зобов'язані забезпечувати високий рівень безпеки проживання, включаючи комплекс заходів щодо забезпечення пожежної безпеки. Остання охоплює не лише відповідність проектних та будівельних рішень чинним нормативним вимогам, а й передбачає організацію ефективних шляхів евакуації, встановлення систем оповіщення та автоматичного пожежогасіння. Ігнорування цих аспектів може призвести до тяжких наслідків, включаючи відкликання експлуатаційних дозволів та суттєве зниження ділової репутації об'єкта розміщення [1].

Ключові проектні положення з урахуванням вимог пожежної безпеки включають:

- Функціональне зонування та просторове планування. Одним із пріоритетних етапів проектування є раціональне зонування приміщень. Слід чітко розмежувати функціональні зони – житлові, технічні, виробничі (наприклад, кухні), адміністративні та інші. При цьому евакуаційні маршрути повинні забезпечувати безпеку та доступність для всіх груп користувачів, включаючи осіб з обмеженими можливостями.

Вибір будівельних матеріалів та конструктивних рішень. При проектуванні будівель готельного типу необхідно застосовувати матеріали з високою вогнестійкістю, що перешкоджають розповсюдженню відкритого вогню. Сучасні нормативні документи вимагають використання спеціалізованих вогнезахисних конструкцій, що зумовлює необхідність додаткових проектних та фінансових ресурсів.

Інтеграція систем протипожежного захисту. До складу проектних рішень обов'язково включаються заходи щодо встановлення та настроювання систем активного та пасивного протипожежного захисту. До них відносяться автоматичні спринклерні установки, системи видалення диму, а також системи раннього сповіщення про спалах.

Організація евакуаційних маршрутів. Проектувальники зобов'язані передбачити необхідну кількість виходів та евакуаційних шляхів, що відповідають розрахунковій максимальній заповнюваності будівлі. Важливими параметрами є ширина проходів, розміщення та доступність евакуаційних виходів. Усі маршрути мають бути вільними від перешкод та відповідати вимогам нормативних документів щодо забезпечення безперешкодної евакуації.

Підготовка обслуговуючого персоналу. Хоча цей аспект виходить за межі безпосередньо проектних

заходів, формування програми навчання співробітників з дій в умовах пожежі має бути передбачене на концептуальному етапі. Персонал зобов'язаний мати навички застосування первинних засобів пожежогасіння та алгоритми організації евакуації гостей [2].

В Україні існує низка нормативних актів та будівельних норм, що регулюють забезпечення пожежної безпеки у готельних комплексах (табл. 1). До основних документів належать - Державні будівельні норми України (ДБН), зокрема:

ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежної захисту», що регламентують проектування систем оповіщення та евакуації.

ДБН В.1.1-7-2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва» – загальні положення щодо забезпечення пожежної безпеки.

ДБН В.2.2-20:2008 «Будинки та споруди. Готелі» – спеціальні норми, що регулюють проектування готелів.

Ці норми встановлюють вимоги до планування, вибору будівельних матеріалів, проектування шляхів евакуації, встановлення протипожежних систем та організації безпечного середовища для гостей та персоналу.

Таблиця 1

Основні аспекти забезпечення пожежної безпеки під час проектування готелів в Україні

№	Аспект безпеки	Суть заходу	Нормативна база (Україна)
1	Планування та зонування	Відокремлення функціональних зон (житлові, технічні, кухні, евакуаційні)	ДБН В.2.2-20:2008, ДБН В.1.1-7-2016
2	Вибір будівельних матеріалів	Використання вогнестійких, негорючих та з низькою димоутворювальною здатністю	ДБН В.1.1-7-2016, ДСТУ EN 13501-1
3	Системи протипожежного захисту	Встановлення АПС, систем пожежогасіння, димовидалення, оповіщення	ДБН В.2.5-56:2014
4	Евакуаційні шляхи	Достатня кількість виходів, їх ширина, знакування, освітлення	ДБН В.1.1-7-2016, ДБН В.2.2-20:2008
5	Незадимлювані сходові клітини	Забезпечення природної тяги, димових люків, повітряного підпору	ДБН В.2.5-56:2014, ДБН В.1.1-7-2016
6	Внутрішній протипожежний водогін	Пожежні крани, насоси на кожному поверсі, легкий доступ	ДБН В.2.5-56:2014
7	Навчання персоналу	Інструктажі, навчання евакуації, використання засобів пожежогасіння	Наказ МВС №1417 від 30.12.2014 (Правила пожежної безпеки в Україні)
8	Поведінка постояльців	Інформування гостей про правила безпеки, наявність вказівників	Внутрішні стандарти готелів + рекомендації ДСНС

Ефективне забезпечення пожежної безпеки у готельних установах потребує комплексного підходу, що включає як технічні, так і організаційні заходи. Однак на практиці проєктувальники, експлуатаційні служби та адміністрація готелів стикаються з рядом типових проблем, що перешкоджають формуванню безпечного середовища для гостей та персоналу. Ці проблеми варіюються від недотримання нормативних вимог до людського чинника, включаючи поведінку постояльців за умов надзвичайної ситуації. Для систематизації даних аспектів представимо найпоширеніші проблеми в таблиці 2:

Поширені проблеми пожежної безпеки у готельних об'єктах та їх наслідки

№	Проблема	Прояви	Можливі наслідки
1	Невідповідність нормативам	Неправильне розміщення виходів, відсутність систем димовидалення та сигналізації	Санкції від ДСНС, відгук ліцензії, адміністративна відповідальність
2	Несправність або нестача засобів пожежогасіння	Зламані крани, відсутні вогнегасники, неробочі спринклери	Швидке поширення пожежі, неможливість локалізації
3	Порушення в організації евакуації	Недостатня кількість виходів, захарашчення проходів, відсутність покажчиків	Паніка, травматизм, загибель людей у разі НС
4	Відсутність чи слабка підготовка персоналу	Співробітники не знають, як діяти під час пожежі, не навчені поводження з вогнегасниками	Дезорганізація, затримка евакуації, зростання кількості постраждалих
5	Нехтування правилами пожежної безпеки з боку гостей	Куріння в номерах, використання небезпечних приладів, блокування виходів	Підвищення ймовірності спалаху, перешкода евакуації
6	Паніка та дезорієнтація при займанні	Необізнаність про плани евакуації, стрес, невпевненість	Масове скупчення людей, блокування проходів, зростання жертв
7	Особливі ризики багатоповерхових будівель	Складнощі гасіння, труднощі з доступом, обмежений час на евакуацію	Збільшення кількості постраждалих, матеріальні та іміджеві втрати
8	Недостатня ефективність систем виявлення та сигналізації про пожежу	Затримка спрацьовування, відсутність оповіщення в окремих зонах	Пізніше реагування, неможливість вчасно розпочати евакуацію

Таким чином, ключові загрози пожежній безпеці у готельних об'єктах вимагають своєчасного виявлення та усунення вже на стадії проектування, реконструкції та організації експлуатації. Тільки інтеграція нормативних, інженерних та поведінкових компонентів дозволяє сформувати стійку систему протипожежного захисту, здатну ефективно функціонувати за умов потенційної надзвичайної ситуації.

Серед найбільш типових проблем, з якими стикаються фахівці у сфері забезпечення пожежної безпеки в готельному секторі України, можна виділити такі:

Невідповідність проектних рішень вимогам чинного законодавства у сфері пожежної безпеки. Часто зустрічається відступ від нормативних положень ДБН В.2.5-56:2014, ДБН В.1.1-7:2021 та інших профільних документів. Поширеними прикладами є некоректне розміщення аварійних виходів, відсутність систем протидимної вентиляції, недостатній рівень автоматизації систем виявлення та оповіщення про пожежу.

Дефіцит та/або неналежний технічний стан первинних та стаціонарних засобів пожежогасіння. Застаріле або несправне обладнання - такі як пожежні крани, вогнегасники, спринклерні та дренчерні системи - знижує ефективність реагування у разі створюють додаткові загрози для пожежонебезпеки. Важливо забезпечити інформування гостей щодо

займання. Крім того, нерідко немає регламентованого технічного обслуговування протипожежних систем, що порушує вимоги експлуатаційної надійності.

Архітектурно-планувальні рішення, які не відповідають вимогам безпечної евакуації. Відсутність достатньої кількості евакуаційних виходів, їх неправильне розміщення, захарашчення шляхів евакуації або відсутність візуальної навігації підвищують ризики у разі надзвичайної ситуації. Евакуаційні маршрути повинні бути чітко позначені, вільні від перешкод та відповідати параметрам пропускної спроможності будівлі при повному завантаженні.

Недостатня підготовка обслуговуючого персоналу. Ключовим елементом функціонуючої системи пожежної безпеки є наявність навченого персоналу, здатного діяти оперативно та скоординовано. У практиці готельного бізнесу України виявляються випадки, коли працівники не володіють алгоритмами використання засобів пожежогасіння та не навчені проведення екстреної евакуації.

Чинник людської поведінки: порушення правил постояльцями. Необізнаність або ігнорування відвідувачами готелів встановлених норм та обмежень (наприклад, куріння в номерах, використання несертифікованих електроприладів) правил протипожежного режиму з моменту заселення.

Додатково складністю, актуальною для готелів з високою поверховістю є масове перебування людей в умовах обмеженої площі та потенційно недостатньої вентиляції. При виникненні спалаху утворюється середовище, насичене токсичними продуктами горіння, з високою температурою та зниженою видимістю, що значно ускладнює умови для евакуації. Критичним фактором стає панічна поведінка відвідувачів, особливо за відсутності чіткого уявлення про структуру будівлі та місцезнаходження аварійних виходів.

Висотні готельні комплекси є особливою категорією ризику. У таких об'єктах підвищується складність пожежогасіння, утруднюється доступ пожежних підрозділів до верхніх поверхів, а також зростає потреба у технічно оснащених шляхах евакуації — як вертикальних (сходові клітки, ліфти спеціального призначення), так і горизонтальних (евакуаційні коридори, шлюзи). При цьому значне пожежне навантаження, обумовлене використанням меблів, оздоблювальних матеріалів та електропобутового обладнання, сприяє швидкому поширенню вогню.

Крім того, у ряді готелів спостерігається недостатня увага до стану та функціональності систем раннього виявлення та оповіщення. Будь-яка затримка в передачі сигналу про спалах — особливо в багатопверхових будинках — може призвести до експоненційного збільшення площі пожежі, зростання загрози життю людей та ускладнення роботи екстрених служб. У зв'язку з цим системи протипожежної автоматики повинні відповідати сучасним вимогам надійності, точності та оперативності.

Одним із ключових елементів, що забезпечують безпечну евакуацію людей у разі виникнення пожежі, є наявність незадимлюваних сходових кліток. Їх проектування має передбачати достатній об'єм простору та ефективну вентиляцію з метою мінімізації накопичення диму. Зокрема, рекомендується встановлення спеціальних димових люків, які створюють природну тягу для видалення диму в разі займання. Це сприяє формуванню безпечних умов для евакуації. Додатково доцільним є облаштування поетажних виходів зі сходових кліток безпосередньо на відкритий простір. Такий підхід дозволяє уникнути скупчення людей у замкнених зонах під час надзвичайної ситуації та знижує ризик отруєння продуктами горіння. Наявність окремих виходів на вулицю сприяє скороченню часу евакуації.

Автоматична пожежна сигналізація (АПС) є важливим компонентом системи пожежної безпеки в готельних об'єктах. Вона повинна бути сконструйована таким чином, щоб забезпечити оперативне виявлення займання на ранній стадії та миттєве інформування як постояльців, так і чергового

персоналу. Сучасні системи АПС здатні фіксувати початкові ознаки пожежі та передавати сигнал на центральний пульт керування, що значно підвищує шанси на своєчасну евакуацію.

Внутрішній протипожежний водогін — ще один критично важливий елемент інженерного забезпечення безпеки. Його проектування має передбачати наявність пожежних кранів і насосного обладнання на кожному поверсі, що дозволяє оперативно здійснювати подачу води до осередку загоряння до прибуття пожежно-рятувальних служб. Таке рішення значно підвищує ефективність первинного реагування на пожежу.

Окрему роль у забезпеченні безпечних умов евакуації відіграє система димовидалення. Її проектування має включати компоненти повітряного підпору, які активуються за допомогою кнопок телемеханіки, розміщених у пожежних шафах на поверхах. Ці технічні рішення сприяють створенню безпечного середовища, не допускаючи проникнення диму до зон перебування людей.

Таким чином, система пожежної безпеки в готельному комплексі є невід'ємною складовою гарантування безпечного перебування гостей та персоналу. Лише комплексний підхід — від грамотного проектування до постійного контролю та навчання — може забезпечити високий рівень захисту та запобігти катастрофічним наслідкам пожеж.

З огляду на це, пожежна безпека має розглядатися як один із пріоритетних напрямів під час проектування, реконструкції та експлуатації готельних об'єктів, адже ефективне попередження та локалізація пожеж забезпечують збереження життя, майна і репутації закладу.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок

Проведений аналіз ключових аспектів пожежної безпеки в готельних об'єктах засвідчує, що ефективне забезпечення безпеки гостей і персоналу можливе лише за умови комплексного підходу, що поєднує нормативно-правове регулювання, сучасні інженерні рішення та належний рівень підготовки персоналу. Особливу увагу слід приділяти проектуванню незадимлюваних евакуаційних сходових кліток, впровадженню автоматичних систем пожежного виявлення і сигналізації, організації ефективних систем димовидалення та водопостачання для пожежогасіння. Важливим чинником безпеки є також поведінкова складова — інформування та навчання персоналу і гостей щодо дотримання правил пожежної безпеки. Недотримання цих вимог суттєво підвищує ризики виникнення надзвичайних ситуацій та ускладнює їх ліквідацію.

Подальші наукові дослідження варто спрямувати на вдосконалення інтегрованих систем протипожежного захисту з урахуванням специфіки готельних комплексів різної поверховості та місткості. Особливо актуальним є розвиток адаптивних систем евакуації, що враховують поведінкові реакції людей у кризових ситуаціях, а також застосування інтелектуальних технологій для раннього виявлення пожеж і автоматичного керування системами безпеки. Крім того, доцільним є проведення досліджень з оцінки ефективності навчальних програм для персоналу та впливу інформаційних кампаній на поведінку гостей, що сприятиме підвищенню загального рівня пожежної безпеки в готельних об'єктах.

Література

1. National Fire Protection Association (NFPA). *NFPA 101: Life Safety Code*. — Quincy, MA: NFPA, 2021. — 485 p.
2. Балло, Я., Одиноць, А., Голікова, С., & Несенюк, Л. (2021). АНАЛІЗ СТАНУ З ПОЖЕЖАМИ У ВИСОТНИХ БУДИНКАХ В УКРАЇНІ. Науковий вісник: Цивільний захист та пожежна безпека, (2(10)), 91–102.
3. Белозеров В. М. Типові помилки при проєктуванні систем пожежної безпеки у готелях // *Пожежна безпека*. — 2020. — № 1. — С. 21–26.
4. Бондаренко С. В. *Протипожежна безпека будівель: навч. посіб.* / С. В. Бондаренко. — К.: Ліра-К, 2019. — 224 с.
5. Іванченко Ю. О. Протипожежні вимоги до громадських будівель: аналіз сучасних тенденцій // *Вісник будівництва та архітектури*. — 2021. — № 2. — С. 55–61.
6. Котлярова І. В. Забезпечення евакуації у готельних будівлях: досвід та перспективи // *Техногенна безпека*. — 2022. — № 3(15). — С. 33–39.
7. Наказ МВС України № 1417 від 30.12.2014 «Про затвердження Порядку навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
8. Пасічник О. С., Казмірук Ю. С. Архітектурне проєктування готельних будівель: методичні вказівки — Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2021. — 60 с
9. ПОГРЕБНЯК, А., ВИШНІКІНА, О., КУЧЕР, М., САБІРОВ, о., & ГРИЦЕНКО, А. (2024). ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОЦІНКА ПОЖЕЖНИХ РИЗИКІВ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 336(6), 433-439.
10. Сахно В. І., Рябенко О. М. *Системи пожежної безпеки в будівлях: проєктування та експлуатація*. — Харків: ХНУМГ, 2020. — 188 с.

References

1. National Fire Protection Association (NFPA). *NFPA 101: Life Safety Code*. — Quincy, MA: NFPA, 2021. — 485 p.
2. Ballo, Ya., Odynets, A., Holikova, S., & Nesenjuk, L. (2021). ANALIZ STANU Z POZH EZHAMY U VYSOTNYKh BUDYNKAKh V UKRAINI. *Naukovyi visnyk: Tsyvilnyi zakhyst ta pozhezhna bezpeka*, (2(10)), 91–102.
3. Bielozerov V. M. Typovi pomylyky pry proiektuvanni system pozhezhnoi bezpeky u hoteliakh // *Pozhezhna bezpeka*. — 2020. — № 1. — S. 21–26.
4. Bondarenko S. V. *Protypozhezhna bezpeka budivel: navch. posib.* / S. V. Bondarenko. — K.: Lira-K, 2019. — 224 s.
5. Ivanchenko Yu. O. *Protypozhezhni vymohy do hromadskykh budivel: analiz suchasnykh tendentsii* // *Visnyk budivnytstva ta arkhitektury*. — 2021. — № 2. — S. 55–61.
6. Kotliarova I. V. *Zabezpechennia evakuatsii u hotelnykh budivliakh: dosvid ta perspektyvy* // *Tekhnohenna bezpeka*. — 2022. — № 3(15). — S. 33–39.
7. Nakaz MVS Ukrainy № 1417 vid 30.12.2014 «Pro zatverdzhennia Poriadku navchannia naselennia diiam u nadzvychainykh sytuatsiiakh».
8. Pasichnyk O. S., Kazmiruk Yu. S. *Arkhitekturne proiektuvannia hotelnykh budivel: metodychni vkazivky* — Lutsk: IVV Lutskoho NTU, 2021. — 60 s
9. POHREBNIaK, A., VYShNIKINA, O., KUCHEr, M., SABIROV, o., & HRYTSENKO, A. (2024). DOSLIDZhENNIa TA OTSINKA POZH EZHNYKh RYZYKIV U HOTELNO-RESTORANNYKh ZAKLADAKh UKRAINY. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 336(6), 433-439.
10. Sakhno V. I., Riabenko O. M. *Systemy pozhezhnoi bezpeky v budivliakh: proiektuvannia ta ekspluatatsiia*. — Kharkiv: KhNUMH, 2020. — 188 s

Рецензент: д-р державних наук, професор кафедри економіки та державного управління В.О. Шведун, Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут», Україна

Автор: СИСОЄВА Світлана Ігорівна кандидат наук з державного управління, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та ремісничих технологій Харківського національного економічного університету імені Симона Кузнеця
Електронна пошта -svitlanasysoieva@gmail.com
ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0790-0581>

FEATURES OF DESIGNING HOTEL BUILDINGS TAKING INTO ACCOUNT SAFETY REQUIREMENTS IN UKRAINE

S. Sysoieva

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine

The article investigates the fundamental principles of designing hotel buildings with particular regard to fire safety, in compliance with the current regulatory framework of Ukraine. It underlines the growing significance of fire protection in the hospitality sector; conditioned by the expansion of the tourism industry, the increasing complexity of hotel infrastructure, and the elevated fire load associated with intensive occupancy and modern engineering systems. The necessity of adopting a systematic and interdisciplinary approach, which integrates architectural, technical, and organizational measures to safeguard the lives and health of residents and personnel, is substantiated.

A critical analysis is provided of recurrent deficiencies observed at both the design and operational stages of hotel facilities. These include the misplacement or insufficient number of evacuation exits, inadequacies in smoke extraction systems, the use of outdated or malfunctioning equipment, as well as the limited preparedness of staff to respond effectively in emergencies. Particular attention is devoted to the evaluation of architectural and planning solutions, the careful selection of building materials in terms of fire resistance, and the integration of active and passive fire protection systems. Considerable emphasis is also placed on the role of smoke-free stairwells, internal water supply systems, and other constructive measures aimed at enabling safe evacuation in conditions of elevated risk.

The article presents generalized tables that consolidate baseline fire safety requirements alongside typical design and operational errors. These materials are intended to serve as practical reference tools for architects, engineers, and safety officers, facilitating a more accurate assessment of compliance and highlighting priority areas for correction. Moreover, prospective directions for further research are outlined, among them the implementation of adaptive evacuation management systems, the application of intelligent technologies for early fire detection and suppression, and the refinement of personnel training programs to improve professional readiness.

The findings of the study possess both theoretical and applied value. They can be employed in the architectural and engineering design of hotel complexes, in the operational practice of fire safety services, and in the development of educational and training curricula for staff of temporary accommodation facilities. By combining a systematic review of shortcomings with evidence-based recommendations, the article contributes to strengthening the framework of fire safety within the hospitality industry of Ukraine.

Keywords: *fire safety, hotel buildings, design, evacuation, fire protection systems, regulatory framework of Ukraine, fire extinguishing, life safety*